

SPÄCKA, v. a. 1. 1) Draga långa, smala fläskremsor genom kött, som skall kokas. *S. fågel*. — 2) (fig.) Rikligen förse eller besätta ett föremål med något annat; fylla; rikligen inblanda, inmånga. *S. pungen med mynt*. *S. sitt tal med latinska glosor*. — *S-d*, part. pass. (Adjektivt) *Väl s. pung*, med penningar väl försedd. — *Späckande*, n. 4. o. *Späckning*, f. 2. [Specka]

SPÄCKBÖLD, m. 3. Böld med späckartad massa.

SPÄCKFLÄSK, n. sing. Fläsk att späcka med.

SPÄCKHUGGARE, m. 5. Se *Svärdfisk*.

SPÄCKKNIF, m. 2. pl. — *knifvar*. Knif, hvarmed späck skäres.

SPÄCKNÅL, f. 2. Nål, som användes vid späckning.

SPÄCKPÅLE, m. 2. pl. — *pålar*. Se *Skanssticka*.

SPÄCKREMSA, f. 1. Lång, smal remsa af fläsk till späckning.

SPÄCKSTEN, m. 2. En stenart, som kännes fet för fingret.

SPÄD, a. 2. 1) Liten och klen, liten och smal. *S-t barn*. *S-a lam*. *En s. planta*. *S-a lem-mar*. *S. hy*, fin och matt till färgen. (Fig.) *S. ålder, s-a är*, första barndomen. *Från s-aste åren*. — 2) Säges om det, som är i sitt första uppväxande. *S. telning*. *En s. ros*. — 3) (om ljud) Fin och svag. *S. röst*. *S-t målsföre*.

SPÄDA, v. a. 2. 1) Förtunna en vätska genom tillblandning af en annan. *S. mjölk med vatten*. Har till objekt äfv. den vätska, som tillblandas. *S. vatten i vin*. Nyttjas äfv. absolut, t. ex.: *S. för mycket*. *S. i, upp, ut*, se *Ispäda*, &c. *S. på*, tillslå en vätska, hvarigenom en annan förtunnas.

SPÄDHET, f. 3. Egenskapen att vara späd.

SPÄDLEMMAD, a. 2. Som har fina och klena lemmar. — *Syn*. Spenslig.

SPÄDNING, f. 2. En vätskas förtunning genom en annan.

SPÄDT, adv. *Tala s.*, med fin och barnslig röst.

SPÄKA, v. a. 2. (af *Spak*) Göra spak, tämja, kufva. *S. någon*. (Bibl.) *S. sitt kött*, kufva sina lustar och begär. — *Späkt*, part. pass. *S. och lagom*, i tukt och ordning. *Lefva s. och lagom*. *Hålla någon s. och lagom*. — *Späkande*, n. 4. o. *Späkning*, f. 2.

SPÄNNA, v. a. 2. 1) Utsträcka något slappt, så att det får en styf sträckning eller hållning. *S. en bågsena*. *S. en båge*, genom dragning på senan eller snöret spädda den. *S. en fjäder*. *S. en bössa*, uppdraga hanen på en bössa. *S. kläde i ram*. (Fig.) *S. uppmärksamheten*, göra lifligt intryck. *S. upp, ut*, se *Uppspänna*, *Utspänna*. (Fig. fam.) *S. ögonen på*, se stint på. *S. upp öronen*, lyssna med största uppmärksamhet. *S. upp ell. ut ögonen*, öppna ögonen, så mycket man kan. — 2) Medelst spänne hårdt åtdraga och fästa. *S. med spänne*. *S. bältet, värjan på sig*. *Gördel att s.*, försedd med spännen. *S. fast bukgjorden på en häst*. *S. lös*, lossa något spändt. *S. af*, se *Afspänna*. *S. än med, s. bälte med*, (fig.) inlåta sig i täflan med. *S. för, ifrån*, se *Förspänna*, *Frånspänna*. *S. igen, ihóp*, se *Hopspänna*. (Fig. fam.) *S. ihóp med*, hårdt ansätta. *S. ned, om*, se *Nedspänna*, *Omspänna*. *S. sönder*, genom för hård spänning göra, att något går sönder. *S. till*, se *Tillspänna*. *S. upp*, se *Uppspänna*. *S. ur*, se *Frånspänna*. *S. åt*, tillspänna hårdt, här-

dare. — 5) (pop.) Häftigt utsträcka benen eller klorna; sparka. *Ligga och s. S. af sig täcket*. *S. med klor, s. klorna i*, hugga klorna i. (Fig. fam.) *S. någon om lifvet*, fatta någon hårdt om lifvet. *S. af*, se *Afspänna*. *S. emot*, sparka emot; (fig. fam.) spjerna emot. *S. sig fast*, med klor eller händer hugga sig fast. *S. ned*, sparka ned. (Fig. fam.) *S. på*, v. a.: häftigt anfälla, hårdt ansätta; v. n.: gå raskt till verket, gå på, t. ex.: *S. på med ett arbete*. *S. sönder*, sparka sönder. *S. ut*, se *Utsparka*. — 4) Säges om den smärta, man erfar, då någon kroppsdel kännes liksom hårdt spänd. *Det s-ner i magen, öfver bröstet*. — 5) (om kläder) Sitta hårdt, kännas mycket trång, tränga. — *Spänd*, part. pass. Hårdt utsträckt, m. m. *S. båge*. *S-a segel*. (Fig.) *S. uppmärksamhet*. Nyttjas äfv. fig. och adjektivt i samma mening som: *Stel, styf, tvungen*. *Sitta s. och stel*. *Gå s.*, i spända kläder. (Fig.) *Ha ögonen s-a på*, stint se på. — *Spännande*, n. 4.

SPÄNNARE, m. 5. 1) En, som spänner. — 2) Verktyg, hvarmed något spännes. — 3) Jernmaskin, hvarmed en väf hålles utspänd tvärs öfver, under väfningen.

SPÄNNBJELKE, m. 2. pl. — *bjelkar*. Bjelke, som lägges tvärs öfver, för att sammanfoga eller befästa.

SPÄNNBÄLTE, n. 4. Bälte, som fästes med spännen.

SPÄNNE, n. 4. (af *Spänna*) Litet redskap af metall, hvarigenom tvenne ändar af ett föremål förenas och fast sammanhållas. *Åtdraga, tillhålla med s.* — Bildar flera sammansättningar, såsom: *Sko-, Knä-, Hatt-, Hals- och Gördel-spänne*, m. fl.

SPÄNNFJÄDER, m. 2. pl. — *fjädrar*. Se *Fjäder*, 4.

SPÄNNHAKE, m. 2. pl. — *hakar*. Hake, hvarmed något hålles hopspändt.

SPÄNNHALSDUK, m. 2. Halsduk, som fästes om halsen med spänne.

SPÄNNING, f. 2. 1) Handlingen, förrättningen, verkningen, då något spännes. *S. i ram*. — 2) (fig.) Stegrad väckelse till verksamhet, ansträngd uppmärksamhet. *Sinnenas s.* — 3) Den känsla, man erfar, då någon kroppsdel kännes liksom våldsamt spänd. *S-ar i magen*.

SPÄNNKRAFT, f. 3. Se *Spänstighet*.

SPÄNNREM, f. 2. pl. — *remmar*. Rem, som fästes med spänne.

SPÄNNRING, m. 2. Ring i ett spänne.

SPÄNNTAMP, m. 2. Tamp, hvarmed bukgjorden på en häst spännes.

SPÄNNTORN, m. 2. Torn i ett spänne.

SPÄNNTÅNG, f. 3. pl. — *tånger*. Tång med raka skalmar, hvilka omfattas af en aflång, fyrkantig ring, som hophåller dem, när den skjutes emot deras ändar.

SPÄNSTIG, a. 2. (af *Spänna*) Så kallas en kropp, som vid sammantryckning återtager sitt rum, när den sammantryckande kraften upphör att verka.

SPÄNSTIGHET, f. 3. En kropps förmåga att vid sammantryckning återtaga sitt rum, sedan den sammantryckande kraften upphört att verka.

SPÄNTA, v. a. 1. (af *Spän*) Med knif eller yxa afspjelta tunna stickor af vedträn, o. s. v. — *V. n.* (fam.) *S. emot*, se *Spjerna emot*. — *Späntande*, n. 4. o. *Späntning*, f. 2.

SPÄRR, s. sing. oböjl. (af *Sparre*, ford. lans) *Ränna s.*, se *Rida dust* (under *Dust*).